

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nauicula siue speculum fatuoru[m] Prestantissimi
sacraru[m] literaru[m]**

Geiler von Kaysersberg, Johannes

Argentorati, 24. Jan. 1513

69 Jmprouido[rum] (Vnfürsichtig liederlich narren. Nole. Nihil seruare: nihil
acq[ui]rere: nihil sollicitari de futuro.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70346)

Improuidorum

me dāno: qđ sibi p pctm̄ zuiti/ qđ tibi itulit incurrit curare. Nec duo tibi nō sunt cordi/nō mordē: sed illud est qđ intātū te male bz z furere facit: qz te ptempit. Noli hāc rē pessimā facere: sed q̄rere glām dñi det tui: p hac zelato z salute aie tue z primi: sic facz viues. Porro summo p̄re etiā caueto ne primo zuitiū iferas: nō pures qz puū sit pctm̄: plu r̄mū nocet. Et qđ inq̄s nocere: Cor eius cui dicit zuitiū/multū vulne rat flagelli plaga (ait Sap.) lūozē facit (anmal/blaw tulsch) Plaga at̄ lingui p̄minuit ossa. Eccl̄. xx. viij. Inde bt̄us Hiero. Sicut homo cas uet ne pcutiat aliquē cū baculo: sic cauere debet ne pcutiat cum zuitio. Paruum tibi forsitan h̄ videt: audi quod seq̄t. Charitatem seu amicitia destruit/etiā vsqz adeo q̄ vit poterit repari. Mittens lapides in volatilia deijcet ea: sic q̄ zuitiat amico/dissipat amicitia. Eccl̄. xxiij. **Q** Et ibidē. Ad amicū est p̄cordatio/excepto zuitio/improperio z sup̄bia/z mysterij reuelatōe z plaga dolosa. Homo assuet̄ huic pctō vit corrigi. Eccl̄. xxiij. Homo assuetus v̄ba improperij omnibz diebz suis nō crudiet. Nemo hāc ab eis auferet p̄suetudinē/prer mortem. Qui zuitia dicūt/frequēter zuitia audiūt. In Sap. Qui p̄git dicere que vult/audiet q̄ nō vult. Prou. xij. Impius p̄fundit z p̄fundet. Et eius dem. xx. vj. Qui voluit lapidē reuertet ad eū: z cadit in foueā quā fecit. Quēadmodū Perillo accidisse legit̄ apud Galerij: ii. de crudelitate: q̄ thauz encum quē p̄ puniendis malefactoribz excogitauit/a Phalaride tyrāno coact̄ fuit intrare. Et Aman in patibulo qđ Nardocheo crexerat/legit̄ fuisse suspēsus. Est tādē dicere zuitiū homini signū impietatis z magne p̄c̄s̄itatis. Plane ex abūdātia cordis os loq̄t. Qui osum itaqz cor est/vñ frequēter zuitiū erit. Et in vitate rustic̄ est/q̄ rusticitatē libēter d̄t. Porro aut zuitiū est de malo p̄ne: z tūc dicēdo op̄probriū hoi/exprobras eū creatori: qz oē malū p̄ne a deo est. Aut ē de malo culperūc audi qđ ait Eccl̄us. viij. Ne despicias hoīem auertētē a se pctō/neqz iniurieris ei: mēto qm̄ oēs in corruptōe sumus. Dec̄ ex summa Lugdu. de zuitio.

Dñica xvij.

Stultoz infinitus est numerus. Eccl̄s. j. Evangelium.

R Eragesimanona turba stultoz est improuidoz (vnfürsichtig narrē/iederlich oder versum narrē) in tpalibz. Glidē bec turba p̄ oia silis ei q̄ sup̄ap̄osita est. l. vij. Sed multū differt bec ab illa/sicut patebit intuet̄: tu vtrāqz suo tpe cū vacauerit cōsidera/vt abinucē secernas. Breuiter fatū de q̄bz in p̄ntiaz tractabi tur/sunt hi q̄ de futuris quoad tpalia nō faciūt sibi debitā p̄uisionem (lond vōgelin forge) Sicut em̄ qđā sunt q̄ excedūt in sollicitudine tpa liū/sicut dictū est in turba tertia: sic qđā sunt deficiētū in sollicitudine

spaliū ita q̄ nō adhibēt rōnabilem sollicitudinē. Præcedūt iam ch̄m̄ dicentē: Nolite solliciti esse. Jam Aplm̄: Nihil solliciti sitis. Jam Psal mistā: Facta sup̄ dñm̄ curā tuā. Unā attēderēt qđ idē d̄r: Non vidi iustū derelictū. Si p̄r iusticiā talē derelinq̄ret sollicitudinē: qualr̄ fecit b. Frācis̄ / Alcī / r̄ alij̄ hui⁹ seculi p̄tempores. S̄z nō est in cā cōtempus seculi / s̄z negligētia animi. Et qđ inq̄s nolis p̄nt̄ hi dinosci ab alijs̄ tam tactis / sollicitudinē nō h̄nt̄ laudabilr̄: Multe possent tradit̄: p̄cipue aut̄ septē in qđo ḡnalr̄ oēs imprudētes dinoscerent̄. s. de defectus memorie / intelligētie / p̄uidētie / silij̄ / iudicij̄ / p̄cepti: r̄ defect⁹ oīs prudētie taz monastice / regnatiue / pollice / economice r̄ militaris. In his septē nolis tota materia imprudētie tāgi posset. ex. ij. ij. Vel ex Hērico de Arimino. S̄z trāseo ad p̄ns / r̄ tres dūtazat p̄ducam: q̄s elicio ex speculo vestro.

Prima nola est: nihil seruare. Sapia h̄ seruādi nō minus valet ad h̄ q̄ aliq̄s dicit̄ r̄ abūdet / q̄s sapia acq̄rendi. Un̄ Duid. Non minor ē vtus q̄ q̄rere parta tueri. Casus inest illis: h̄ erit artis opus. (Suter **S**parer ist glich gutē gewinner) Et idem in exēplo siue silij̄: q̄ pua vaia q̄ nō tenēt / s̄z abūdanter recipiāt / nō t̄n̄ implēt̄: vt pt̄z in cribro. Glia si vō magna q̄ tenēt / s̄z nō ita abūdanter recipiāt / paulatim replent̄. Aliud simile. Scriptor vn⁹ totā bibliā scribēdo in vno anno sibi acq̄rit / quam aliq̄s p̄ totā vitam suā addiscere nō p̄r: r̄ t̄n̄ alijs̄ citius vnam p̄positōem addiscit / q̄s scriptor scribat vnam dictōem. Sed h̄ ideo accidit: qz̄ illud qđ addiscit̄ nō memoriter retinet̄. Un̄ ei q̄ in studio vellet p̄ficere / summe necessariū esset: vt illud qđ addisceret / p̄ posse suo memorie infingeret: deinde qz̄ memoria labilis est / scriberet illud: r̄ q̄si de p̄gameno aliā sibi memoriā faceret: pax̄ em̄ p̄dest / q̄ aqua ita defacili imp̄ssiones recipit / cū eas nō custodiat. Nec Lug. in summa de incuria. Sūt q̄ ridiculose dicūt duos esse sc̄rōs colēdos ab his q̄ diuites fieri volūt / r̄ nō pati defectū. s. sc̄r̄s Glindanus / r̄ sc̄r̄s Seruati⁹. Nā quod Seruati⁹ seruat / h̄ in necessitate repit̄: qđ vulgari nostro theu tonico (findē) appellat̄. S̄z sunt stulti / q̄ sunt vt saccus pt̄usus sine fundo nihil retinentes.

Secūda nola est: nihil acq̄rere. Deitari volūt / parcētes labori r̄ corpori suis. Dicūt: aues non laborāt neqz̄ p̄gregāt in horrea. Vex̄ q̄des: attamen non manēt sedētes in ramis: sed mane vbi cingilauerint auolant r̄ q̄runt cibum: faciunt quod in se est: non habent prudētiā congregandi aut laborandi / sed volandi. Et tu ergo fac quod in te est: labora: labor tibi exercendus / sollicitudo tollenda: vt dicit̄. Possent auctoritates adduci ex summa Lugdu. de acedia. c. j. r̄ c. xij. vel reseruari ad sequētem turbam de ociosis. Tu natus ad laborē: r̄ auis ad volandū. Et sicut auis vitiose ageret / si nō volaret ad escam manens in ramo: sic r̄ tu dū labore aut alio honesto medio cibum p̄ te r̄ tuos non

Litigantiū pro tēporalibus

accris: vt pūebre deditur Ludolfus carthu. Audi Apłm. Si q̄s nō vult opari nō māducat. ij. Thessalon. ij. Sic Joannes q̄ nō vult opari cibū q̄ perit: p̄fusus fuit ab alio fratre: vt in Titasp. legit fo. cxxxij. j.

Tertia nola: nihil sollicitari de futuro. Nolite solliciti esse: ait dñs. Et q̄s cogitās p̄t adijcere cubitū ad staturā suā: Et qd solliciti estis: Nec gētes inq̄runt: hec in defensionē adducūt sue pigrifici. Nō intel ligētes monitōem dñi: nō em̄ sollicitudinē oēm tollit: s̄z irrōnabile nīa miā. s. supflua: z aiām inq̄tatem z suffocātem: de qua dñs Mat. xij. Sollicitudo seculi suffocat v̄bū. Si oēs sollicitudinē p̄hibuiss̄: nō dī xisset Paul⁹ Romano. xij. Qui p̄est in sollicitudine. Et. ij. Tim. j. Cū Romā venissem sollicitate me q̄sunt. vt in. ij. q. lv. arti. vj. z ar. vij. vbi p̄la ad. p̄positū. Et nedū de p̄ntib⁹: sed in futurū suo mō sollicitari optz de t̄palib⁹: nihilominus salua monitōe dñi: q̄ d̄r: Nolite solliciti esse in crastinū. Habet em̄ h̄ suū bonū intellectū: s̄m̄ expositiōem b. Thome ar. vij. quē vide. Si em̄ nihil sollicitari de crastino opteret: nō dixisset Sapiens: Glade ad fornicā o piger: z p̄sidera vias eius: z disce sapiē tiam: q̄ cū nec habeat ducem: nec p̄tectorē: nec p̄ncipem: parat in estas te cibum sibi: z p̄gregat in messe qd̄ comedat. Notate v̄ba: signate mys teria. Nota: ad fornicā. Erubescē o hō discere ab animali: z tali aiāli paruulo: tū q̄ hō es z rōnalis z ad imaginē dei creatus. Erubescat grādiusculus scholaris a puulo doceri: pudeat ab erigtiis animalib⁹ nos mores trahere. Aut Scne. Formica ducē boies nō h̄z: cū? creplū sequat: nec p̄ceptorē: cuius v̄bo ad h̄ doceat: nec p̄ncipē a quo eius ne gligentia puniat. Tu aut̄ hec oia habes: z adhuc ea negligentior es: su p̄ futuris nihil curās: neq̄ q̄ aiām neq̄ q̄ corp⁹ respiciūt. Q̄t mala puenuunt ex his stultis negligentib⁹: puisionē corpalem: Inde furta/lu di/homicidia: qz currūt ad bella: relinquūt v̄rores z pueros in fame z nuditat. (sugend die dopen) Experiunt̄ vez esse (wer nit gabiet so die brem z ablet/der laufft im winter mit einem seil vnd fragt hat yemans how seyl) Prouideant rectores reip. de his: cogant eos ne sua dilapis d̄r: laborez opa manuū suaz: z sollicitudinē debitā gerāt: als nō sunt excusabiles eiusdē rectores.

Dñica. xix. Festo vndecim milium virginū.

Stultoz infinitus est numerus. Eccl. j. Euangelium de dñica.

Hep̄tuagesima turba stultoz est: in iudicio p̄ t̄palib⁹ bonis litigantiū. Ipi v̄ic q̄ irrōnabilr̄ p̄tēdunt nihil soluentes neqz remittētes sine p̄tentōe: nō em̄ oēs p̄tēdētes iudicialr̄ sunt fatui. Quippe q̄ z Paul⁹ ad cesarē appellauerit: z b. Tho. Cantuariē. p̄tra regē Anglie p̄ t̄palib⁹ p̄tēdebat: z bodie multi. reli giosi actōes intentāt: nō tñ stulti sunt: qz nō irrōnabilr̄: sed rōnabilr̄ faciūt. Et quō igit̄ hi ab alijs dinosci poterūt: Septē nolis.